

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste

Casella Centro 37

ali pa: via Geppa 17/III

Izdaja konsorcij Malega lista

MALI LIS

Tednik za novice in pouk.

Licejsko knjižnica
(Dr. Pintar)
Ljubljana - Jugoslavija

Male novice

Očetje jokajo.

Če vidiš otroka jokati, se ne zmeniš, ker je to njegovo vsakdanje opravilo. Če vidiš žensko jokati, te ne gane, ker je ženska zelo čustvena. Ako pa mož joče, mora biti že kaj posebnega. Celo na grobu boš težko našel moža, ki bi se solzil.

V teh dneh pa smo videli naše moze jokati. Plakali so, ko so čuli ukaz, da mora njih šestletni otrok v laško šolo. In plakali so bridko, zakaj v tistem hipu so začutili vse strašno gorje, ki je zadelo naš nesrečni rod.

Ves kulturni svet je sicer pričakoval, da zgrabimo srednje šole, da pa nam bodo ugrabili celo ljudsko šolo, tega ni nihče veroval.

In to se je zgodilo. In očetje plakajo. Teman oblak je legel na naše Primorje in s trepetom se poprašujemo: «Ali je sploh mogoče, da nas še kaj hujšega doleti?»

Proti preklinjevanju in klofanju.

Sporočili smo že, da so ustanovili v Puli odbor, ki naj vodi borbo proti preklinjevanju in proti klofanju. Odbor je imel nedavno sejo, v kateri so sklenili, da se po vseh istrskih gostilnah, kavarnah in vobče javnih lokalih izvesijo tablice s pozivom na boj zoper obe razvadi.

Deželni zbor istrski

je sklican za 6. oktobra v Pulo. Poreč je torej definitivno pokopan. Te dni so začeli v Poreču pakirati, da prepelejo ves arhiv in vso opravo v Pulo, kjer so že določili deželno palačo.

Vlada

je zavrnila mesto ministra za vojne pokojnine. Mari se bo zato invalidom in vdovam bolje godilo?

Veronauk in šola.

Se ni gotovo, kdo bo v šoli poučeval veronauk: duhovnik ali učitelj. Zdi se, da namerava pri nas vlada pustiti vse pri starem. Ne smemo pa prezreti, kar je zapisal glavni ravnatelj ljudskih šol Lombardo Radice v knjigi «Lezioni di Didattica». Glavni ravnatelj pa je pravzaprav ljudsko šolski minister. Piše: «V ljudski šoli nečemo ne katoliškega duhovnika, ne rabinca, ne protestantskega pape, ne rabina, ne protestantskega pape, ne storja. Šola je enotna in v enotni šoli naj bo pouk enoten. Učitelj naj zato deli nauke svete vere.» — Ubogi Radice! Kako naj uči vero na pr. učitelj, ki vere ne mara? V glavi tega učenjaka je košček babilonije!

Lakot v Monakovem.

Tisoč let ni bilo v Münchenu take reve kakor dandanes. Mladina je podivjana. Čuje se samo o tatvinah, napadih, goljufijah. Brezvestni odeli pa se mastijo ob revščini ljudstva. Na eni strani silno bogastvo in razmetavanje, na drugi pa brezmejna revščina. Prosti stanovi kar umirajo: zdravniki, pisatelji, učenjaki nimajo sredstev, da bi se hranili v ljudski kuhinji. Kaj bo pozimi?

Shod arditov v Vidmu.

Velikansko število vojnih arditov iz vse Italije se je zbralo zadnji dan septembra v Vidmu, kjer so imeli zborovanje. Glavni tajnik je imel govor, v katerem je rekel ob velikem navdušenju: «Vaša ura še ni prišla; pa pride, ker Reka mora biti laška!»

Rop naših pravic

Proti mednarodnim pogodbam, proti slovesnim obljubam laških državnikov, proti besedi samega kralja, proti naravnim pravicim, ki je tudi božja, je vlada letos odpravila vse prve slovenske ljudskošolske razrede. S tem je storila največjo grehoto in s tem je zadala našemu

rodu največji udarec. Tudi v času, ko smo priklenjeni in ko nas dušijo, dvigamo najbolj ogorčen protest proti temu ropu. Prepričani smo, da tudi z odpravo naše šole nas ne bodo zatrli. Naši očetje in naše matere bodo ob domačem ognjišču za to skrbeli.

Nove knjige.

V Ljubljani je spisala Marica Komarova «Narodne pravljice in legende». Cena 18 din. Prav dobra hrana za mladino, ki bo z veseljem brala devetnajst pripovedk. Fran Erjavec pa je spisal «Kitajske pripovedke», ki stanejo 26 din. Primerno čtivo za stare in mlade. Obe knjigi je izdala, tiskala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Odločitev glede Reke

še ni padla. Pričakuje se kaj novega od dne do dne. Ves svet zre na dve osebi, na Mussolinija in Pašiča. Zanimiva je Pašičeva izjava: «Ne vem, če se bomo zložili z Italijo. Ako se ne poravnamo, stopimo pred razsodišče, ker mi nočemo vojne. Pač pa smo dolžni, da sprejmemo sklepe «Društva narodov». Če pa tudi to ne bi zadostovalo, naj le pride vojna; to pa — proglasite vi.» Tako je dejal uredniku dnevnika «Corriere della Sera».

Amerikanski Slovenci

v Ohio v Clevelandu so priredili veliko narodno manifestacijo, katere se je udeležili 15 tisoč rojakov.

Goriške zahteve.

Iz precej zanesljivega vira smo doznali, da zahtevajo Goričani od Tržačanov popolno sprejetje in udeleževanje narodnega programa iz leta 1921. za vse organizacije; nadalje takojšnjo ustanovitev Narodnega sveta, ki naj fungira kot razsodišče v sporu med sposlancem drjem Wilfanom in Goriško deželo, zlasti pa naj se preišče, kako je Trst, odnosno g. predsednik sam porabil denar, ki ga je ljudstvo zbralo od Bovca doli do Pule. Prisrčno želimo, da bi se našla pot do sporazuma.

Italijanski in nemški fašizem.

Nemčija si je zaželela diktaturo. Dr. Stresemann je dejal, da je njegov kabinet zadnji, ki stoji na stališču ustave. Časnik «Rote Fahne» pa pridiga dan na dan: «Samo diktatura nas more še rešiti.» Diktaturo hočejo komunisti, diktaturo pa hočejo tudi nacionalisti. Nacionalisti vpijejo: «Kar je dosegel Mussolini, bomo tudi mi.» Pa ni res. Mussolini je strl socialistično stranko, ki je bila na videz velika, toda bila je v resnici na pesku zidana in trhla. Mussolini je ustvaril eno državo. V Nemčiji pa so stranke tako krepke, da se ne dajo vničiti. Naj pride na vrh nacionalistični ali rdeči diktator, nikdar ne bo strl nasprotno stranke. Zato se ne dajo primerjati nemške razmere z laškimi.

Tri razpoke

v fašistovski stranki pri nas so: spor med bivšimi nacionalisti in fašisti, borba med politično stranko in strokovnimi organizacijami, spor med domačini in priseljenci. Kdor pa misli, da je vsled tega že treba peti fašizmu osmrtnico, se moti.

Ubogo «Društvo narodov!»

Kaj vse so pričakovali od tega društva! Da bo uvedlo mir med narodi in da bo za vekomaj odpravilo vojne! Pa glejte, kaj se godi! V zadnji seji «Društva narodov» so razpravljali o predlogu, ki se je glasil: «Države, ki so članice društva, se morajo medsebojno podpirati v slučajih, ko bi kakšna izven društva stoječa država napadla.» 13 glasov se je izreklo za predlog, 29 pa proti. Pa še lepša! Stavili so resolucijo, naj se odpravi vojska s strupenimi plini. 10 glasov za, 13 proti tej resoluciji!

Slovenska šola v Trstu

se odpre kakor lani. Starši so torej brez skrbi. Oblastvo pa je zahtevalo, da bo prvi razred še samolaški. Najkasneje leta 1926. bo konec slovenskega pouka.

Vojaški nabori

letnika 1904. se začnejo 15. oktobra. Do trimesečne službe imajo pravico fantje, ki se nahajajo vsaj pod enim izmed teh devet pogojev. 1. edini sin vsaj 65 letnega očeta, ki je za delo nesposoben ali je upokojen zastran vojaške službe. 2. prvorojenec očeta z istimi pogoji in ki nima drugega sina iznad 16. let. 3. prvorojenec matere — vdove, ki nima drugega sina iznad 16. let. 4. prvorojenec — sirota po očetu in materi, ki nima brata iznad 16. let. 5. edini brat sester — sirot (brez očeta in matere), ki sta samski ali vdovi brez sinov čez 16. leto. 6. prvorojenec matere — vdove ali pa edini še živeči otrok iz družine, katere oče je umrl vsled ran ali bolezni, ki jo je dobil vsled vojne službe. 7. zadnji rojenec — sirota po očetu in materi, ako je brat nesposoben za delo in če se drugi bratje smatrajo, da ne živijo v družini. 8. edini vnuk starega očeta, ki je stopil v 70. leto in ki nima sinov iznad 16. letom. 9. edini vnuk stare matere — vdove, ki nima sina iznad 16. letom.

Prošnje rešuje naborni svet (Consiglio di leva). Proti odločbam je dovoljen rekurz na vojnega ministra.

Centrala komunistične stranke

je izdala manifest, v katerem pravi med drugim tole: «Naj bodo katerekoli narodnosti, naj govore katerikoli jezik, imajo reški prebivalci pravico biti svobodni, pravtako kakor imajo pravico do nacionalne svobode Italijani, ki prebivajo v Dalmaciji, Slovenci in Hrvatje na Primorskem in Nemci na Tirolskem.» Odkrita in moška beseda v teh žalostnih časih!

Vlada

razpusti 25 nemških planinskih društev na Tirolskem. Koče, ki jih je 14, pripadejo laškemu planinskemu društvu.

Ali se skrajša

učna doba v ljudskih solah? Ne, ampak ostane pri starem. Tako sporoča naučno ministrstvo.

MIHEC: Kaj se novega spet kuje?
JAKEC: Narod plakati se čuje!
Šole ljudstvu so zaprli,
Da bi jezik prej zatrl.

Boljševiki in Nemčija.

Ruski komisar Buharin je imel v Tiflisa govor, v katerem je govoril o položaju v Nemčiji. Po Buharinovi sodbi je Nemčija zrela za revolucijo. Dejal je: «Mi komunisti smo prepričani, da smo na predvečer svetovnih dogodkov, ki bodo svet pretresli. Nemška komunistična stranka bo že v par tednih zavzela vlado. Zato morajo boljševiki krepko podpirati nemške komuniste. Ako se prevrat v Nemčiji posreči, je prav lahko mogoča svetovna revolucija in potem ustanovimo svetovno sovjetsko vlado. Na drugi strani pa ne smemo pozabiti, da bi propad nemškega komunizma znal imeti zelo težke posledice za sovjetsko Rusijo.»

Angleška sovražnost.

Londonški dnevnik «Times» piše gledé Reke zelo sovražno. Med drugim pravi: «Reko vladajo fašisti v zvezi z laško posadko; Zanella ima za sabo dve tretjini reškega prebivalstva, ki pa ga dušijo; število tistih, ki žele aneksijo od strani Italije, je zelo pičlo; večina hoče prosto državo in trgovanje z Jugoslavijo; imenovanje generala je nezakonito. Zato reško vprašanje ne more biti več vprašanje dveh prizadetih držav, ampak vseh velikih držav. Senator Scialoja, ki je v Ženevi v Švici, je to pisanje zavrnil in je dejal: «Generalovo imenovanje ima podlago v rapalski pogodbi, ki pravi, da Italija nadzoruje Reko, ako se izkaže, da se Reka sama ne zna vladati. To pravico je Jugoslavija molče priznala in reško prebivalstvo je zoper vsako vtikanje Jugoslavije v reške reči.» Kakor «Times», tako sovražno pišejo tudi drugi angleški listi.

Naši voditelji pred preizkušnjo

Za naš narod pomeni vladni sklep, da se povsod vpeljejo laške ljudske šole, veliko zrelostno preizkušnjo. Pravzaprav ne za narod, ampak za voditelje. Narod naj se zedini in naj odpravi vse, kar nas razdvaja. Vsak spor v teh časih je izdajstvo v teh urah bridkih prevar. V tej temni uri, ko ni nikjer prijatelja, ki bi naše ljudstvo tolažil, ne sme prepričati med pol. društvi narodu vzeti zadnje zaslombe, ki je vera v pravično stvar. Če kdaj, potrebuje naše ljudstvo danes sloge, zakaj edinele resnične ljubezen do naroda nas more še rešiti.

Tri vprašanja!

Ali pošiljate krajevne novice v Mali list?
Ali nabirate naročnike za Mali list?
Ali inserirate v Malem listu?

Občni zbor „Političnega društva Edinost za Slovence v Italiji“.

GORICA, 1. oktobra 1923.

Ta velevažni občni zbor se je vršil dne 27. septembra v Gorici. Žal mi je, da »Mali list« nima dovolj prostora, da bi mogel natančno popisati ves občni zbor, zakaj drugi listi o njem lažejo. »Edinost« je prinesla poročilo, ki je povsem izmišljeno, »Straža« pa tako prikrajšano — enostransko, da človek ne dobi prave, celotne slike.

Stara in nova struja.

Občni zbor se je vršil v znamenju prepira. To je resnica. Stara in nova struja (bivša napredna in slov. ljudska stranka) sta zlezli leta 1919. vkupe. Takrat so v tržaškem »Narodnem domu« pristali napredne stranke sprejeli program, ki ga je predložila ljudska stranka. Program je temeljil na načelih krščanstva, narodnosti, socialnosti in demokracije. Pozneje so se naprednjaki »kesali«, da so sprejeli tisti program in so začeli snovati organizacije, ki so to ali ono točko tistega programa zavrgle. Na pr. Gospod dr. Wilfan je osnoval »Prosveto«, iz katere je v pravih izločil 1. točko skupnega programa. Nato so ljudje postali hudi in so začeli napadati, češ, da se nasprotniki ne drže dogovorjenega programa.

Tajnikovo poročilo.

Novostrutar dr. Bitezni je podal zelo ostro poročilo, v katerem je med drugim napadal g. dr. Wilfana, ki je bil na obnem zboru. Očital mu je: 1. da je edini izmed vseh slovenskih poslancev, ki se ne drži društvene discipline; 2. da je rabil denar, ki ga je bil ves narod od Triglava do Kvarnera zbral, v samo tržaške svrhe in da je popolnoma pozabil, da je bil izvoljen na Goriskem.

Blagajnikovo poročilo

gospoda Kozmana ni bilo popolno, ker je prejel od tajnika podatke šele tik pred obnim zborom.

Obramba dr. Wilfana.

Dr. Wilfan je kratko in jedrnat govoril. On pravi, da Goriško društvo ni tisto društvo, kateremu bi se on moral brezpogojno pokoriti in da bo vsled tega bo njega sklepe samo primerno upošteval. Glede Narodnega sveta pa trdi, da člani N. sveta ne smejo biti od poslanci treh društev.

Bogoslovni profesor dr. Pavlica

pravi, da je treba v teh žalostnih časih enotnega nastopa, ne pa preprirov. Kar se tiče očitkov novostrujarjev, da je dr. Wilfan porabljal v negoriške namene denar, naj se izvoli odsek, ki naj zadevo preišče.

Poslanec Šček

pravi, da v ta odsek ne smejo biti izvoljeni samo advokati, ampak zastopniki vseh slojev, od kmeta do trgovca, od delavca do učitelja.

Prijazni pogovori.

§ 3. pravil društva »Edinosti« pravi, da »naj se udje shajajo v društveni sobi k prijaznim pogovorom«. Pa so bili zares prijazni: dr. Bitezni je vpil kot gromovnik kmetskih zvez, dr. Wilfan je udaril s pestjo ob mizo, da se je imenitno stresla, Gusteli Kozman pa je ro-

potal in kričal kakor lani v drami v veliki dvorani »Trgovskega doma«.

Kmet-kolon in gospod.

Neki kmet iz Števerjana je stopil k nekemu tržaškemu gospodu in mu je pred vsemi rekel: »Gospod doktor, mi smo kmetje, koloni in imamo grofe nad sabo in večkrat trpimo ko živina. Dostikrat se med sabo skregamo in tudi z grofom, pa tako surovi kakor vi gospodje mi nismo.«

Dr. Slavik

se je prisrčno zahvalil Goričanom, ki so sprejeli toliko revnih tržaških otrok čez počitnice.

Volitve in konec.

Štirim starostrujarjem, dr. Gabrščeku, dr. Fornazariču, dr. Troštu ter konečno akademikoma Pavlinu in Rutarju je vse skupaj presedalo in so ogorčeno odšli. Tako so ostali v dvorani samo novostrujarji in pa tisti starostrujarji, ki se ne postavljajo v ospredje. Ker je predsednik Krizman odklonil zopetno izvolitev, so novostrujarji sestavili in predložili listo, v kateri imajo večino novostrujarji, manjšino pa starostrujarji. (V tem oziru je poročilo »Edinosti« povsem zmotno).

Ker ni bila predlagana nobena druga lista, je zmagala seveda edina. Odbor šteje 25 članov.

Kaj pravijo ljudje?

Eni so hudi na novostrujarje, češ, da niso postavili v listo pol teh in pol onih, zlasti pa, da niso vključili v listo odličnih starostrujarjev dr. Gabrščeka, dr. Fornazariča. Novostrujarji pravijo: »Zakaj so odšli, bi bili notri ostali! Pa naj pridno delajo in pri prihodnjem obnem zboru naj se postavijo, pa dobe polovico«.

Drugi so hudi na poglavarje starostrujarjev, ker so zapustili zborovalnico in so pustili v njej samo svoje »rekrute«.

Tretji pa menijo: »Prav je, da se je tako zgodilo. Saj dosedaj tako ni bilo še ene mirne odborne seje. Zdaj bodo vsaj mirno sejali. Med tem pa počakajmo eno leto. Če bodo dobro za narod delali, jih bomo pohvalili, če pa se ne obnesejo, jih pa drugič vržemo«.

Spošno odobravanje v deželi

so povzročile tri resolucije, ki so jih sklenili novostrujarji: 1. Po zgledu drugih manjšinskih narodov naj se čimprej izdela podoben načrt za narodno obrambo na Primorskem. 2. Naprosajo se vsi časniki, da se izogibajo strankarskih in osebnih sporov. 3. Čimprej je treba stopiti v stik s tržaškim in istrskim društvom, da se izvršijo priprave za ustanovitev Narodnega sveta.

K — .

Za naš jezik in naše otroke.

Prvi dve resoluciji obnega zbora pol. društva »Edinost« v Gorici se glasita:

Za pravice slovenskega jezika!

1.) »Občni zbor Političnega društva »Edinosti« v Gorici ugotavlja z globokim obžalovanjem, da se na slovenskem ozemlju vrši sistematična in široko zasnovana borba proti jeziku našega ljudstva, katera postaja čedalje bolj odločna, ostra in splošna. Izrečeni so naša starodavna krajevna imena, ki so zrasla iz ljudstva in njegove zgodovine, odstranili so vse slovenske napise iz javnih uradov, odpravili vse uradne slovenske prevode državnih in deželnih zakonov, ki odgovarjajo praktičnim potrebam slovenskega ljudstva in interesom javne uprave, zatrli slovensko dopisovanje z vsemi deželnimi in državnimi uradi, prepovedali vsem oblastvom, da občejejo s prebivalstvom v njegovi domači govorici in končno vrgli celo iz sodišč jezik slovenskega ljudstva. Občni zbor izjavlja, da smatra borbo proti slovenskemu jeziku za očito in odkrito borbo proti slovenskemu narodu in odobrava zato z vsem srcem in vso dušo odločen nastop naših parlamentarnih zastopnikov, našega tiska in naših organizacij, pozivajoč jih naj vztrajajo pogumno v obrambi naših jezikovnih pravic pri občinskih, deželnih in državnih uradih na slovenski zemlji, posebno pa pri sod-

nijah, ker je to najelementarnejša zahteva sodobne civilizacije.

Za naše otroke!

2.) Občni zbor stoji na stališču, da imajo otroci slovenskega ljudstva od Boga in narave dano pravico do takega šolstva, ki edino nudi zdravo vzgojo in pravo izobrazbo, to se pravi do šolstva, ki priznava materin jezik za podlago vsega pouka. To načelo je postalo last kulturnega človeštva, je temelj vsega duševnega napredka italijanskega naroda in ravnotako temelj vse kulture slovenskega ljudstva.

Šolska reforma, ki jo namerava izvesti v teh dneh minister in evropski učenjak Giovanni Gentile, pomeni pa smrtni udarec temu načelu, ker uvaja italijanski jezik tudi v ljudsko šolo Slovencev kot učni jezik. Ta reforma nam hoče vzeti pravice, ki nam jih je dal Bog in katerih nam ne more ugrabiti nobena država, nobena vlada in nobena posvetna ali cerkvena oblast. Ako bi privolili v to reformo, bi privolili v uničenje naše lastne slovenske kulture, do česar nimamo nikake pravice! Nasprotno! Naložena nam je naravnost sveta dolžnost, da se borimo za duševno življenje slovenskih otrok ravnotako in še več kakor za njihovo telesno življenje.

Zato dviga občni zbor v imenu stotisočev slovenskih starih in njihove dece odločen in oster ugovor proti nameravani reformi ter zahteva, da

se pravice slovenskega ljudstva po lastnem šolstvu uvažujejo in spoštujejo tudi po sedanji vladi.

Nemec je položil orožje.

Leta 1918. je Nemec izgubil prvo vojno, te dni izgubil drugo. Pred devetimi leti je nemška vlada vzklikala: »Nemec se ne boji nikogar na svetu«. Danes je ponižno dejala: »Ne moremo naprej. Mi se udamo«.

Proglas nemške vlade

na ljudstvo pravi v glavnem: »1. januarja so Francozi protipostavno zasedli Porurje. Nad 180 tisoč moških, žen in otrok so zapodili iz domovine. Za milijone Nemcev ne eksistira več pojem osebne svobode. Nad 100 domoljubnih Nemcev je žrtvovalo svoje življenje. Tej zvestobi do domovine pošilja vlada pozdrav. Produkcija Porurja je na tleh. Danes gre za golo eksistenco milijonov Nemcev. V teh razmerah ne moremo nadaljevati boja. Povemo pa vnaprej, da ne sklenemo nikakega miru, ki bi odtrgal tudi najmanjši delec zemlje od naše domovine. Tudi v teh časih najhujše preizkušnje pozivamo narod, da vztraja v zvestobi do nemške domovine.«

Francoska zmaga

je večja ko leta 1918. Tedaj je Francoz zmagal s pomočjo vsega sveta. Sedaj je Francoz zmagal sam. Pa ne samo! Zmagal je v nasprotju z drugimi državami. Takrat je Francoz skupno z drugimi diktiral mirovne pogoje, topot pa Francoz sam narekuje mir.

Posledica

francoske zmage je pijanost Francozov. Dasi bo imela ta zmaga dolgotrajne uspehe, vendar ni nikogar nad nami, ki bi ne uvidel, da vodi sedanje francosko zmagovalstvo v pogin.

Kam gre svet brez morale?

Kam? V propast!

Kaj bi bilo, ako bi vsak človek smel delati, kar se mu ljubi, ako bi človek ne imel zakona? Ali ste pozabili na lepe čase, ko je orožnik imel postavo in vsi smo vedeli: to je dovoljeno, tisto je prepovedano? Ako se ti je krivica zgodila, si znal za pot do pravice. Danes so to samo spomini. Vsak orožnik, vsak uradnik dela svoje postave in tolmači zakone po svoji volji.

Kako je med državami, to doživljamo vsak dan. Najvišji evropski državniki imajo čisto enostavno razbojniško vest. Pravičnost in družinska skupnost vseh narodov, to so tem visokorodnim razbojnikom docela neznani pojmi.

Državniki se ne vprašujejo več, ali je to dovoljeno po morali ali ne, marveč ravnaajo kakor roparji. Ako nekaj državi »nese«, in ima upanje, da bo državi uspelo, pa se vrže na rop. Napade tujo državo, ji krade, rop. Druge države pa gledajo. Včasih pomagajo. Pa komu? Včasih napadnemu, včasih pa tudi roparju. Kakor se jim zdi, da jim bo koristilo. Ne za pravico, ampak zgolj za profit.

In ta grdobija gre dalje, zato bo bodočnost Evrope zelo žalostna.

PODLISTEK

Ni mu teknilo.

Se uro hoda in že je bil v trgu, ki je imel hiralnico in ubožnico, v kateri so našli svoje zavetišče vsi zapuščenji, stari in betežni ljudje. Pred vhomom sta sedeli dve starki in sta pleli.

— Dober večer, zenice! Kje bo sedaj Barbara Mejnik? —

— V celici je, na številki 10. —

Tresoč se po vsem telesu je Franco stopal po stopnicah. Na vrata z imenovano številko je potrkal.

Vrata so se odprla in prikazala se je sključena starka.

— Ali ste vi Barbara Mejnik? —

— Jaz sem, kaj pa bi radi? —

France ji je podal roko: »Bog vas živi, ljuba žena. Vi se mi žudite, jaz ne. Vi me ne poznate, jaz pa vas. Peljite me v kamrico. Imam vam veliko povedati.« —

Ko sta sedela v prirošti celici, v kateri je bilo videti posteljo, mizo, dve stolici in razpelo, si je France odpel suknjo, vzela listnico in je odšel pred Barbaro okrog pettisoč kron. Barbara je bila vsa začudena.

— Najprej vam moram vrniti, kar sem vam dolžan. —

— Kako, od kdaj, kdo ste, saj se niti ne spominjam, da bi bil kdo meni kaj dolžan. —

— Se več sem vam dolžan. Le pomislite na dobo pred 15 leti, ko ste šli na

pot, da bi obiskali svojega sina, ko ste pozabili pred kapelico svojo culo z denarjem. Pred vami je nepošteni najditelj.....

France ni mogel dalje. Zgrudil se je na kolena v naročje stare Barbare in se milo razjokal. To so bile solze pokore, solze, čiščenja, solze miru in sprave, pa tudi solze veselja in nebeske radosti. Taka solza je najbolj dragocena dedščina, kar nam jih je mati zapustila.

Stara Barbara se tudi ni mogla premagati. Tudi v njenem očesu je zablestela solza.

— Jezus, Marija! — tako je vzkliknila in nič več.

— Jaz sem tisti človek, vreden pogube, ki sem našel denar in ga obdržal.

Res je, da nisem vedel, kakšne bridke posledice bo občutila oseba, ki je culo zgubila. Res je tudi, da sem bil reven in lažen; tudi je res, da sem si mislil, da oseba, ki je toliko zgubila, ima še kaj več. Tako me je skušnjava premamila. Znajete pa, mati Barbara, da mi denar ni prinesel sreče; prokletstvo so ga je držalo in miru nisem imel noben trenutek. Kako velik greh da sem storil, sem pa izvedel šele zadnje dni iz nekega starega časopisa. Oh, uboga mati, ki vam ni bilo dano, da bi videla svojega umirajočega otroka! To me je nad vse težilo. Tedaj sem sklenil, da popravim, kar se da popraviti. Mati Barbara, ali mi boste odpustili? Imejte usmiljenje s skesanim grešnikom!

GOSPODARSTVO

MALI OGLASI

Ali naj v grob zlezemo?

Organizacija in moč.

Moč, ugled in vpliv vsakega stanu in vsakega poklica sta odvisna od njegove organizacije. Čim boljše organizacijo ima kak stan, tem bolje je poskrbljeno za njegovo izobrazbo in strokovni napredek, za njegove gnotne koristi in za zaščito njegovih interesov.

Kmetijski stan pri nas nima strokovne organizacije kakor jo imajo vsi drugi stanovi in poklici, strokovne organizacije, ki bi zastopala njegove koristi napram drugim stanovom pa tudi napram državnim in samoupravnim oblastem. Ima pa kmetijski stan pri nas nekaj velikega, s čimer je daleč pred drugimi stanovi: To je njegova gospodarska organizacija: kmetijsko združništvo zlasti kreditno ali denarno združništvo.

Rešitev iz oderuških rok.

Hranilnice in posojilnice so bile pred vojno opora kmetijskega stanu. One so pomagale, da se je slovenski kmet izobrazil in je v gospodarstvu napredoval. One so rešile slovenskega kmeta iz rok oderuhov in prekupčevalcev z zemljišč. One so zbirale kmetijski in delavski denar, kapital malega človeka, in ga zopet dajale malim ljudem za njihovo gospodarstvo ali pa za obče koristne ljudske naprave.

Po vojski.

Po vojni so postale razmere za naše posojilnice težke, deloma naravnost obupne. Najhujši udarec je bilo silno padanje denarja, ki je ubilo vsak zmisel in vsako veselje za varčevanje. Dalje so se ljudje med vojno precej navadili na zapravljjanje, na lahkomišljeno gospodarstvo po gestu: »Danes se uživajmo, saj ne vemo, kaj bo jutri!«.

Tuje banke.

Po vojski je nastalo veliko število novih bank ali pa so jih preselili iz mest starih laških dežel v naše kraje. V Trstu je skoro ni ulice brez banke. Vse te banke pa so v manjših mestih, v industrijskih krajih in v obmejnih krajih ustanovile svoje podružnice, poslovalnice in menjalnice. Napravili so pravcato mrežo, da v njo lovijo ljudski denar, mrežo gosto in nevarno.

In ko so banke šle na lov na ljudski denar, so uprizorile pravo gonjo zlasti denar, so obljube visokih obrestí. Dobro so se zavedale, da izvršijo dvojno delo s tem lovom. Prvič oslabijo edino ljudsko organizacijo, kmetijske posojilnice po deželi, ki so s svojo nizko obrestno mero ščitile male ljudi pred izkoriščanjem prekupčevalcev in oderuhov. Drugič zraste s tem kapitalom njihov profit, zraste njihova moč in vpliv.

In posledice?

Neprijetne so že danes in ako pojde tako naprej, postanejo lahko strašne. Vloge v posojilnicah padajo, se krejijo kakor sneg na solncu. Posojilnice ne morejo več dovoljevati posojil potreb- nim in sposobnim kmetom in obrtnikom, ki se zato zatekajo k bankam ali k zasebnim spekulantom radi posojil.

Nazaj v krepilje oderuhov!

In kar je tu usodno za kmeta, je tole. Obrtnik, trgovec, industrijalec, ki plačuje visoke obresti, jih prevahi na odjemalce. Če ga vsled visokih obrestí izjemalce, bo nazaj v grob zlezemo. Kmet pa kljub temu, da plačuje višje obresti, ne more povisati cen svojih pridelkov. Za žito velja svetovna cena, ki se tvori na svetovnem trgu, na velikih borzah. Zato kmetijsko gospodarstvo pri nas visokih obrestí ne prenese. Kakor hitro bo moral naš kmet plačevati za posojila visoke bančne obresti, bo nazadoval in propadel.

Vedno globlje bo lezel v dolgove, vedno bolj bo v krepiljih oderuha, tako da bo nazadnje moral na kant. In zopet bomo imeli tisto žalostno sliko, kakor smo jo imeli pred 30 leti. »Pel bo boben in klicel burič!« Razkosovalci kmetijskih zemljišč pa bodo služili lepe denarje. In drugi kmetje bodo nepremišljeno kupovali, se za kupnino zadolžili in ker se ne bo rentiralo, bodo sami morali isto pot kot njihov prednik: tudi na boben. To so žalostne, a resnične izkušnje. Tako je bilo z nemškimi kmetom, preden so se začele ustanavljati kmetijske zadruge. Tako je bilo pri nas pred nekako tremi desetletji.

Prijatelji kmetje in zadrugarji!

Ali naj pripustimo, da propadeno?

Ne pustimo, da bi naše kmetijsko združništvo propadlo! Zavedajmo se, da se le skupno, le združeni v zadrugah moremo uspešno braniti. Našim zadrugam pa moramo dati možnost, da živijo, moramo jim dati ves kmetijski denar. Kaj zato, če dobimo en ali dva procenta višje obresti v bankah, če pa moramo imeti strašno zavest, da izdajamo kmetijske koristi, da pomagamo izkoriščevalcem kmeta! Če bo pa ves kmetijski denar v naših posojilnicah, potem bodo te dovolj močne trdnjave, da nas zavarujejo, pa magari če kapitalizem strelja z največjimi topovi, magari če zviša obrestno mero od 20 na 30 odstotkov.

Franc Ostrouska.

Razkolniški list.

Prejeli smo in priobčujemo:

Kakor je bilo naznanjeno, ima te dni iziti mesečnik »Gospodarski vestnik«. Jaz sem bil deset let naročen na »Primorskega gospodarja« in po vojski sem silno pogrešal gospodarski časopis. Ko je gospod inženir Ušaj objavil, da bo 1920. izdal tak list, sem ga z veseljem pričakoval; žal, se je priglasilo premalo naročnikov in list ni mogel iziti. S tem večjim veseljem sem sprejel »Gospodarski list«, ki je lani začel izhajati v Gorici. Kdor bere ta list, mora priznati, da se od številke do številke boljše; danes je list izvrsten. Kakor čujem, bi bil še boljši, ko bi se kaj več naročnikov priglasilo. V tem času pa je padla bomba z neba; to je bila novica, da bo začel izhajati v Trstu nov gospodarski list.

To početje moramo vsi posestniki in vobče vsi, ki se zanimamo za gospodarski tisk, odločno obsoditi. Novo gospodarsko glasilo je popolnoma nepotrebno, ker nam že obstoječi list zadostuje; dalje pa je nov list iz dveh razlogov tudi škodljiv. Prvič: nov list pomeni cepljenje že itak slabih sil. Kdo piše? Pet do deset oseb. In še te moči hočete razcepiti? Drugič: en list izhaja težko, ker je naše ozemlje tako majhno. Ako se ustanovi še en list, se to pravi zavreči letno do 15.000 lir. To pa bi bil zločin. Toliko potreb imamo, pa bi razmetavali denar! Od kmetijske družbe, torej ljudski denar!

Rotim torej gospode, ki so sklenili izdajati list, da odnehajo. Ako bi ta opomin ne imel uspeha in bi se vseeno izdajal list, potem je dolžnost vseh pravih rodoljubov, da novi list zavrnejo.

M. K., posestnik.

Po čem je lira?

Dne 3. oktobra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 25,40 L.
za 10.000 avstr. kron — 30 st.
za 100.000 mark — 70 st.
za 100 č. kron — 66,50 L.
za 100 fr. frankov 133,40 L.
za 1 dolar — 22,40 L.
za 1 funt — 100,50 L.

Sežanski sejm, 22. septembra. Prignanih 288 glav govedine; žive vage cena 4 do 4,50 lir; konj 105; cena 1 do 3 tisoč; prašičev 198; cena 80 do 100 lir.

DELA VSKI VESTNIK.

Zadeva žveljske oljarne.

(Ogovor na odgovor I. Kocijančiču in svarilo vodstvu oljarne.)

Ure in preše.

Pri prvih poskušnjah se je naredilo v tovarni najprej 10, potem 12, 14, 16 do 24 »preš«. Ko se je prišlo do 28, — to je bilo že preveč — je rekel inženir tov. stiskalnic, da je to čez zadosti, ker on je garantiral tovarni 28 stiskov v 10 urah. Čez garancijo pa da se lahko pride do 32 »preš«.

Inženir torej že zna, da tovarni to zadostuje in da se delavcev ne sme izkoriščati. Kar se dela več, je to edino vaša zasluga, g. Kocijančič! Pravite, da je direkcija naložila, da treba napraviti 35 »preš« v osmih urah. Bravo, g. Kocijančič! Ako bi direkcija odredila, da se mora napraviti v 8 urah 50 »preš«, bi jih morali delavci napraviti! Ako bi vi rekli, da ne morete z delom delavcev ubijati, da delavci ne zmorejo toliko, bi direkcija pristala na vašo besedo.

Naloga delovodje.

Zakaj pa ste delovodja? Ali ste same zato, da preganjate ljudi? Da morata napraviti ostala 2 turnusa toliko kolikor prvi, je to samo ob sebi umevno. Ponočni poviski se od vas niso zahtevali; rekel sem samo, da jih tovarna ne plačuje. — Ponovno moram potrditi, da vam delavci prizanesli onikrat, ko so zahtevali od direkcije, da vas odpusti. V poročilu nisem rekel, da ne žgejo plini repnega semena tudi vas v oči; samo to sem pozabil omeniti, da zlezete večkrat pri ponočnem turnusu spat, dočim morajo delavci stati nepremično na svojih mestih. Vam seveda ne pripisujem krivde, da so inženirji postavili stranišče na dvorišče; s tem sem hotel reči, da bi se mogli vi kot vodja oddelka pobrigati zato, da bi se stranišča napravila na takem mestu, da bi ne bili delavci izpostavljeni prehladu, kadar gredo na potrebo.

Delavec - trpin.

Da ste od delavcev prejemali denar in da so vam kopali zato, ker ste jih sprejeli na delo, se to splošno govori in je vsem znano. Lahko si mislim, kaka grenka usoda bi zadela one delavce, ki bi se vam drznili to pritrditi. Da, zgodilo se bo tudi to, čim bodo imeli delavci napram gospodarjem in delovodjem toliko moči in veljave, da jih ne bodo smeli breniti skozi vrata. Sodeč po vaši ponudbi morate biti tako bogat, da ne veste kam z denarjem. Smilite se nam, da trpite z nami vred.

Bodite tako usmiljeni in prepustite svoje mesto kakemu brezposelnemu delavcu. Nikar se ne hudujte! Delavstvo je pripravljeno vam izreči tudi pohvalo. A to le takrat, kadar jo bodete zaslužili.

Pripomba uredništva. Grdo je, da gotovi krogi stikajo za pokojnim dopisnikom. Poskrbeli pa smo, da bomo tudi nadalje informirani o stanju delavstva v oljarni.

Delo in kapitalizem

Na katoliškem shodu v Ljubljani je bil izredno zanimiv delavski shod, na katerem so govorili Terseglav, dr. Basaj in poleg več drugih tudi dr. Andrej Gosar, ki ga izredno ceni in ljubi delavstvo. Njegova izvajanja bodo zanimala tudi naše delavstvo, čeravno objavimo samo par stavkov iz njegovega krepkega govora.

(Nadaljevanje na 4. strani).

stanejo 20 stot. za besedo. Pri 5 kratni 10%, pri 26 kratni 15%, pri 52 kratni objavi 20% popusta.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Trdka Gastone Dolinar Trst - via Ugo Polonio 5.

ZALOGA DOMAČIH VIN: pristen v-pavec, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine via Cunicoli 8, na drobno v gostilni via Giuliani 32. Cenjenemu občinstvu se priporoča Franc Štrancar.

Krone in goldinarje plačujem vedno dve stotinki dražje nego drugi kupci. Kupujem tudi zlato, srebro in platin. — Trst, Via Ponderes 6, I.

PEČENKO FERD. Trst — Scala Belvedere 1, priporoča svojo staroznano žganjarijo. Ima na razpolago najboljše likerje.

ZASEBNA GLASBENA ŠOLA prof. Pervanja via Dom. Rossetti 77. Poduk v klavirju in na orglah do najvišje popolnosti. Podučuje se tudi harmonija, kontrapunkt, kompozicija, akustika, estetika, zgodovina glasbe. Za organizacijo: liturgika, zgodovina cerkvene glasbe, gregorijansko petje, vodstvo zborovega petja in cerkvena kompozicija. Vpisovanje vsak dan od 10—12 in od 2—4. Ob nedeljah od 10—12 na Proseku v župnišču. Pričetek šole 1. oktobra.

JOSIP MAHNIČ, MLINAR V BOLJUNCU, pošta Dolina št. 174, priporoča slavemu trgovstvu mesta Trsta ter občinstvu bližnjega Krasa svoj mlin za phanje ječmena, koruze, mletje pšenice ter pre-sejanje iste v tri vrste bele moke, koruze in presejanje iste, ajde, ovsa itd. Postrežba točna.

PRODAJALKO, starejšo, dobro izvežbano manufakturstinjo, ki je že več let servirala v večjih trgovinah, zmožno slovenskega in italijanskega jezika, z dobrimi referencami, za takojšnji ali poznejši nastop sprejme V. Šket, manufakturna trgovina Il. Bistrica.

RAZNO BLAGO samo na debelo za preprodajalce v Trstu, via S. Nicolò 19.

Harmonij ali pianino išcem; ravno-tako star, izrabljen sivalni stroj. Naslov: L. Armeni, Studeno pri Postojni.

RESTAVRACIJA ZORKO na Opčinah se proda. Enonadstropna hiša z 9 velikimi prostori: velika podzemna klet in velik vodnjak, zidana drvarnica ali hlev. Velika soba in kegljišče, 40 m dolgo, pokrito z eternitnimi ploščami, velik vrt, ki se lahko proda tudi za zidanje vile. Nahaja se na najlepšem kraju Opčin. Vse je obzidano in oh glavni cesti; 70 m železne ograje, nasproti kolodvoru električne železnice, ki vozi z Opčin v Trst. Električna napeljava za razsvetljavo. Koncesija II. razreda ter ves skupni inventar, kar se rabi pri gostilni. Cena 145.000 L.

Deteljo inkarnatko, jesensko repo, motovile, špinačo, radič itd. itd.

samo garantirana, izvrstna semena prodaja

Trdka SEVER & Komp.

Macchiavelli 13.

Ne iščite konkurence v nizkih cenah temveč v prvovrstnem blagu

Kdor ne dela, naj tudi ne je.

Delo je absolutna dolžnost vsakega človeka. Ta dolžnost ne pripušča prav nobene izjeme. Edinole delo ustvarja nove vrednote. Kapitalizem kot sistem človeških dejanj izvira iz pohlepnosti in neomejene dobičkaželjnosti; kapitalizem nima nobenega moralnega cilja; zato kapitalizem ni, kakor trdijo nekateri katoličani, moralno indifergen, marveč je globoko brezmoren pojav. Zato je naloga človeštva, da

prizna socialno koristnem delu, naj si bo že ročno ali duševno, prvenstvo, ki mu gre v produkcijskem procesu. Samo takrat, ko se utrdi in oživi zavest, da se more tudi gospodarsko pridobitno življenje cele človeške družbe ravnati po krščanskih navedenih zakonih in ne po zakonih egoizma posameznikov, bomo mogli trditi, da zares živimo tako krščansko, kakor to v besedah izpovedujemo. Dokler pa se to ne zgodi, nismo pravi kristjani.

Kaj nam z dežele pišejo

Požar v Vremah — Birma v Zgoniku — Tipografia nazionale v Gorici — Videmska slavnost — V Rihembergu so cementirali zvezo med ljudstvom in oblastvom — † Andrej Obersnel.

VREME.

Tudi v Vremah so se pojavili tatovi goveje živine. Na 26. t. m. ponoči so odpeljali iz hleva gospe Terezije Dekleva v Vremskem Britofu vola in kravo. Iz neznanega razloga so tatovi obe živali pustili v Gornjih Vremah na cesti, odkoder jih je lastnica dobila drugo jutro nazaj. V noči od 27. do 28. t. m. so se pa oglašili pri mlinarju Antonu Cerkvniku v Gornjih Vremah in mu odpeljali edino kravico, ki jo je imel. Navzlic iskanju daleč naokoli ni o kravi sledu. Zanj je ta udarec posebno hud, ker je kravica preskrbovala njegovo obilo družino z mlekom. Krava je rjave barve z belo liso v čelu. Prizadeti prosi vse čitatelje tega lista, ki živijo v okolišju Vremske doline, da bi mu sporočili, če bi slučajno videli kje tako kravo. Jim bo zelo hvaležen. Njegov naslov je: Anton Cerkvnik, mlinar, Gornje Vreme pri Divači.

ZGONIK.

Na sv. Mihaela so imeli v Zgoniku birmovanje. Po lepem sprejemu goriskega knezonadškofa sem tudi letos občudoval lepo ozaljšano cerkev. Gledal sem dolge vence, trakove in evetje in sem se prašal: Kako je mogoče kaj takega? Vsa čast dekletom in domačemu g. župniku. Se eno bi pripomnil, naj mi Zgoničani ne zamerijo: med procesijo bi že lahko kdo opomnil tiste moteže na sosednjem dvorišču, da bi se spodobneje obnašali.

GORICA.

Zadnjič ste popisali duh, ki vlada v »Narodni tiskarni« ali — kakor se sedaj uradno imenuje — v »Tipografia nazionale«. Dovolite še meni, da dodam sličico iz polpretekle dobe. »Corriere di Gorizia«, ki ga je gostoljubno sprejela »Tipografia nazionale« pod svojo streho, je redno in nesramno napadal nadškofa v Gorici (pravijo, da je ta tiskarna klerikalna), v laški tiskarni Giuseppe Juch pa je izhajala slovenska liberalna »Gmajna«, ki je krivične napade na škofa zavračala. Torej: laški list v klerikalno-slovenski tiskarni proti škofu, slovenski list v liberalno laški tiskarni za škofa. Narobe svet!

NAKLO.

Dve dekleti sta pri nas, ki sejeta zdražbo in prepir. Pisali smo že »Čuku«, naj pripravi sem, da napravi red.

Iz Vidma.

Dne 25. minulega so v Vidmu zaključili počitniški tečaj za slovenske učitelje. Tečaj je imenitno uspel. Pri zaključku je govoril tudi šolski oskrbnik dr. Reina, kateri je je dejal: Šolska reforma je jasna in slovenski učitelji mi bodo gotovo pomagali, da jo izvršimo. Zahvalil je nato prireditelje in udeležnike ter zaključil z živoklicem na kralja, nakar so se učitelji dvignili s sedežev in vznemirjeno aplavdirali. H koncu je govoril g. nadučitelj Urbančič iz

Mirna, ki ga vsi laški listi hvalijo zastran patriotskega govora.

RIHENBERG.

Na kvatrnico je prišlo 2 do 3 tisoč ljudi k nam. Pa saj ni čudno, ko je daleč naokoli znano, da se vsako leto na ta dan zgrne ljudstvo vipavske doline v Rihenberg. Letos pa je bila po vrhu naznanjena velika veselica. Ko je ljudstvo zvedelo, da je bilo oblastvo prvotno dovolilo priprave in da je prepovedalo veselico šele 24 ur prej se je silno vzradovalo in prisrčna vez med ljudstvom in med goriskim podprefektom se je zelo močno utrdila. Ta utrditev se je še pokrepila, ko smo izvedeli, da je za prepoved poskrbel naš dohri Cicigoj in naš šegretarjo, ki je prišel k nam iz Istre, ker so ga tam preradi imeli.

LOKEV pri Divači.

27. septembra je umrl posestnik in gostilničar Andrej Obersnel. Opoldne je bil še v Trstu, zvečer se je korajžno pripeljal domov, kjer je nenadoma umrl. Z njim je zgubila občina eno izmed najbolj pomembnih oseb. Dragi Dreja, počivaj v miru!

NAŠA POŠTA.

V. K. Lozice: so prejeli, pa so ljudstvo oropali in dali vse bogatinom.

Tisk. S. Spazzal v Trstu.

Gene oglasov: za en centimeter višine v eni koloni štiri lire. Popusti: pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10 kratni 10 od sto, pri 26 kratni 20 od sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta.

Zdravnik

Dr. Fr. Jakončič
Gorica

Via Carducci (Gospiska ul.) 6-I.
sprejema od 9-11 in od 3-4

ADRIA-ČEVLJE

Izdelek čevljarske zadrage v Mirna

dobiš v prodajalnah:

Trst, Via dei Rettori 1
Gorica, Corso Verdi 32

Trdni, elegantni čevlji, znani po vseh jadranskih deželah.

M. KRAINER

najcenejša manufakturna trgovina v Gorici - Via Rastello 31

Blago: bombažasto in volнено vsake barye za moške in za ženske.

Hlačevina iz prvih tovarn.

Novice, pozor! Oglejte si velikansko zalogo **kotnine** za perilo, rjuhe, blazine, vzmeti in kovrte, brisače in prte. **Trliž** za žimnice.

Dobite pa tudi: **zelir** za obleke in predpasnike, krminsko blago za srajce.

Vstop v trgovino je vsakomur prost, ne da bi bil prisiljen kupiti.

Raštelj 31.

Uvozna in izvozna tvrdka

Debiasio & Domenis

Skladišča: TRST, V. Coroneo 13, tel. 12-34

prosta luka št. 4, pritličje

opozarja na novodošle velike partije steklenine, porcelana, emailirane kuhinjske posode, najrazličnejše šipe v originalnih zabojih in opletene češke steklenice

po najnižjih konkurenčnih cenah.
Vse blago je češkega izvora.

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria
(Travnik) v hiši Paternolli 21

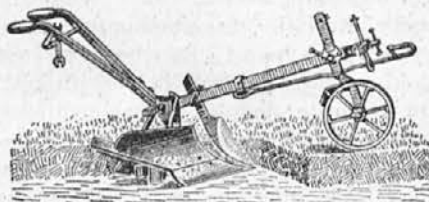
Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

Steklene šipe

vsake vrste in mere. Prodaja na debelo in drobno. - Postrežba na dom. - Cene zmerne. Piazza Oberdan št. 3 (Hotel Europa) tel. 44-23.

Kmetovalci pozor!

M. Brezigar in sin

GORICA, Via Carducci (nekdanj Gospiska ulica) št. 19

Oglejte si bogato zalogo plugov in kmetijskih strojev iz znamenitih nemških in čeških tovarn.

Cene brez konkurence.

Kapital fr. frankov
20.000.000

UNION

Zasigurana glavnica v 1922.
letu fr. 68.801.059 980

Garancijski fond fr. 150.000.000 - Družba ustanovljena 1828 - Inkasirane premije fr. 107.842.633

TRST, Via Valdirivo 32

Casella postale centro 290 — Telefon št. 40-66

Ker bo glavno zastopstvo v Trstu reorganiziralo celotno ozemlje s tem, da bo ustanovilo nova zastopstva po občinah, se vabijo vse osebe, ki se smatrajo za sposobne vršiti resno ta posel, da pošljejo konkretne ponudbe na našo družbo.

Družba UNION razpolaga z ogromnimi finančnimi sredstvi, ki dovoljujejo, da likvidira kar najhitreje tudi največje nesreče in vsled tega bodo agenti uživali močne provizije in morebitno tudi mesečno plačo.

Zadružna tiskarna v Gorici

sprejema vsa v tiskarsko in knjigoveško obrt spadajoča dela. V zalogi ima vsakovrstne tiskovine za županstva, šolske in duhovske urade. Župne urade opozarja, da ima v zalogi tablico »Pro antistite nostro Aloysio«. Proti vzorcu izvrši naročila v dveh dneh.

MILO FENDERL

je najboljši

Tovarna v Trstu, via Ghirlandajo št. 1

Tel. 430

„Alla Concorrenza“

Otvorila se je nova trgovina biškotov in slaščic po na nižjih cenah. Za razprodajalce tovarniške cene. — **S. BASSAN** - TRST - Via S. Spiridione 7.